

»SOCIALDEMOKRATIENS DÖDGRÄVARE»

SEMESTRAR bidrar effektivt till att förtaga intresset även för de väsentligaste politiska frågor. Men inte ens den tryckande sommarvärmen i förening med semesterlättjan kunde förkväva en debatt om »socialdemokratiens dödgrävare». Svensk Tidskrifts juninummer (nr 5-6) hann knappast komma ut, förrän det blev gensvar från så gott som alla håll längs den politiska linjen. Det kom både protester och halvhjärtade instämmanden från den socialdemokratiska sidan.

Skarpast av alla reagerade Ny Tid, som fann oss brygga giftiga dekorer och i argt uppsåt droppa den förödande brygden i den annars så rena debatten. Det aktade organet var till den grad irriterat, att det för ett ögonblick förlorade kontenansen och gjorde gällande, att Svensk Tidskrifts »framställning präglas till lika delar av dumhet, förvirring och okunnighet». Det var ett betänkligt och farligt tilltag, sade tidningen, att framställa allt motstånd mot atomvapnen som kommunistiskt inspirerat. Skulle detta fortgå kunde högern undergräva försvarsviljan och få finna sig i att kanske bli betraktad som *försvarets* dödgrävare. — Sannerligen ett förkrossande perspektiv

för den som alltid slagit vakt om försvaret.

Litet längre fram i sommarhettan dök en annan upp som inte heller var särskilt glad. Det var fru Inga Thorsson, Socialdemokratiska kvinnoförbundets ordförande. Vi vägrar för vår del, sade hon, att betrakta kärnvapenfrågan som en partifråga av sådant slag, att ur den en fara för partisplittring någonsin skulle uppkomma. Ur fru Thorssons synvinkel sett var det väl en följdriktig vägran. Men vad hjälper det en människa att vägra betrakta någonting såsom något som det i grund och botten är. Icke ens tron kan försätta berg i ett demokratiskt samhälle, snarare då i ett autoritärt.

På Ny Tids ängslan är inte mycket annat att svara, än att tidningen missuppfattat vår ledare. Svensk Tidskrift försöker inte framställa *allt* motstånd mot atomvapen som kommunistiskt inspirerat. Inte ens det mesta, men det effektivaste. Man behöver inte vara mycket bevandrad i kommunistisk intrigkonst för att förstå, att meningsmotsättningarna inom det socialdemokratiska partiet i denna verkligt brännande in- och utrikespolitiska fråga måste ha hälsats som ett gefundenes fressen av de

politiska aktionscellerna inom det kommunistiska partiet. Om man genom att påpeka detta riskerar att bli misstänkt för att bidra till att underminera försvarsviljan, frågar man sig var den aktivt arbetande orsaken till en sådan underminering kan befinna sig. Påpekandet från Svensk Tidskrifts sida, att socialdemokraterna inte kan hålla fred i eget hus om atombomben, verkar det förvisso icke.

Den skarpsynta fru Thorsson däremot förstod genast vad saken gällde, nämligen att ledaren varnade för partisplittringen som sådan. Partisplittring? sade fru Thorsson. Nej, aldrig i livet. Kärnvapenfrågan är ingen partifråga av något format. Det är en samvetsfråga som går igenom alla partier utom högern (som väl då får betraktas som samvetlös i denna fråga?). Och sådana samvetsfrågor kan aldrig »bli föremål för parti-beslut på samma sätt (!) som politiska frågor i allmänhet». Nej, nej. Men bättre krut att ladda oenighetens kanoner med än en myckenhet av oböjliga samveten kan knappast tänkas. Ny Tid tycks i varje fall förstå det, ty någon tid efter det thorssonska talet höjde tidningen ett varnande pekfinger och ifråga-

satte »om det ur partiets synpunkt är önskvärt och lyckligt att ledaren för partiets kvinnoorganisation läser fast sig i en absolut och ovillkorlig ståndpunkt i en viktig fråga långt innan partiets beslutande organ haft tillfälle att ta ställning i samma fråga. Vi tror inte heller att kärnvapenfrågan skall behöva leda till någon partisplittring. Men nog kan ett sådant uppträdande leda till påfrestningar på den inbördes forståelsen och samarbetet.» Bildandet av Framstegsunionen, det nya partiet för att bekämpa atomvapnen, och därav följande utslutningar ur SAP tyder onekligen på att Ny Tid i detta fall bedömde saken riktigt.

Kommunisterna vet också vart det kan bära hän, när oböjliga samveten träder i aktion. Ulvar i samvetets fårakläder har alltid varit deras käraste redskap. Om fru Thorsson gör sig mödan att skrapa litet på en del av sina medlöparens samveten, kanske det skall klarna. Och då, om inte förr, bör det framstå som en källa till bekymmer för en ordförande för Socialdemokratiska kvinnoförbundet, att hennes samvetesnöd samvetslöst utnyttjas av andra för syften som bör vara denna ordförande mycket främmande.